

 Національний технічний університет України «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»	Емблема кафедри (за наявності)	Назва кафедри, що забезпечує викладання
Педагогіка вищої школи: європейські практики Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)		Кафедра філософії

30 04 Педагогіка вищої школи: європейські практики

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень ВО
Галузь знань	В - Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В9 "Історія та археологія" – основна В10 Філософія - додаткова
Освітня програма	Європейські студії
Статус дисципліни	Нормативна. Обов'язковий компонент циклу загальної підготовки
Форма навчання	очна (денна)
Рік підготовки, семестр	1 курс (весняний семестр)
Обсяг дисципліни	2 кредити (60 год): 16 год – лекції, 14 год. – практичні заняття, 30 год. - СРС
Семестровий контроль/ контрольні заходи	залік /МКР
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лекційні та практичні: кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри філософії Школяр Лілія Володимирівна
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/ODIzMjkxODI4OTU0?cjc=jd7ws2nw код курсу - vt3g3ygz

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

У процесі оволодіння дисципліною «Педагогіка вищої школи: європейські практики» передбачається формування психолого-педагогічної компетентності здобувачів у питаннях, пов'язаних із сучасними методологічними, соціально-гуманітарними, психолого-педагогічними та фаховими засадами організації освітнього процесу у закладах вищої освіти. Особлива увага приділяється ознайомленню з провідними європейськими тенденціями й практиками вищої педагогічної освіти, що сприяють підготовці здобувачів до ефективної педагогічної, виховної та науково-дослідної діяльності у закладах вищої освіти. **Предмет вивчення дисципліни:** загальні основи педагогіки вищої школи та сучасні психолого-дидактичні концепції; методичні принципи

ефективної організації навчальної діяльності; структура та особливості системи вищої освіти України у контексті європейських освітніх реформ; зміст, методи, засоби та форми організації освітнього процесу у ЗВО; специфіка навчання майбутніх фахівців у контексті компетентнісного підходу; навчально-методичне забезпечення освітнього процесу; психологічні засади формування професійних компетентностей та індивідуального освітнього стилю викладача.

Мета навчальної дисципліни: сформувати у здобувачів вищої освіти цілісне бачення педагогічного процесу у вищій школі на основі поєднання національного та європейського досвіду; забезпечити засвоєння педагогічних категорій, принципів і закономірностей навчання як процесу спілкування, виховання, освіти й розвитку; розвинути здатність застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності викладача. Дисципліна спрямована на: оволодіння методологією та технологіями вищої освіти, орієнтованими на студентоцентроване навчання; розвиток комунікативних, організаторських і рефлексивних умінь майбутніх викладачів; формування готовності до проєктування, проведення та оцінювання освітнього процесу з урахуванням європейських стандартів якості освіти; набуття здатності аналізувати навчальний матеріал, прогнозувати труднощі його засвоєння, враховувати індивідуальні особливості здобувачів; розвиток інтелектуальної, емоційної та креативної сфер особистості; опанування навичок педагогічного менеджменту, академічного наставництва та інноваційного мислення; готовність до інтеграції нових знань і вирішення нестандартних педагогічних ситуацій у контексті європейських практик вищої освіти.

Після засвоєння навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають продемонструвати наступні компетентності:

ЗК- 02 Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою та як усно, так і письмово з представниками інших (різних) професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК-06 Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК-07 Здатність працювати автономно.

ФК-08 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність з філософських та історичних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.

Програмні результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання завдань повідомляються студентам на першому занятті, при ознайомленні з Силабусом ОК. Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

ПРН 04 Знати і використовувати фаховий словник та філософські засоби для донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 12 Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна ЗО 04 «Педагогіка вищої школи: європейські практики» має міждисциплінарний характер. Для успішного засвоєння змісту даного ОК потрібно:

вільне володіння українською мовою, володіння англійською мовою на рівні не нижче A2+. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця дисципліна є передумовою для вивчення ПО 11 «Науково-дослідна практика».

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні основи педагогіки вищої школи: національний та європейський контекст

Тема 1.1. Предмет, завдання і ключові категорії педагогіки вищої школи. Європейський вимір педагогічної науки.

Тема 1.2. Розвиток системи вищої освіти України в історичному та європейському контекстах. Болонський процес і європейські тенденції модернізації вищої освіти.

Тема 1.3. Сутність процесу навчання у вищій школі: закони, закономірності, принципи. Зміст освіти в контексті компетентнісного, студентоцентрованого та інтегративного підходів.

Тема 1.4. Методи, засоби і форми організації навчання у закладах вищої освіти. Сучасні освітні технології: інтерактивні, змішані, цифрові та інноваційні підходи в навчанні.

Тема 1.5. Теорія та практика виховання у вищій школі. Виховний потенціал освітнього середовища ЗВО. Форми, методи і технології виховної діяльності. Європейські моделі тьюторства та академічного наставництва.

Розділ 2. Забезпечення якості вищої освіти: європейські орієнтири та національні підходи

Тема 2.1. Система внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Європейські стандарти і рекомендації (ESG). Роль академічної доброчесності та культури якості.

Тема 2.2. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів у контексті європейських практик. Формувальне та підсумкове оцінювання, зворотний зв'язок і рефлексія в освітньому процесі.

Розділ 3. Організація та управління навчальним процесом у ЗВО

Тема 3.1. Законодавчі, методологічні та етичні засади функціонування закладів вищої освіти. Європейські підходи до університетського врядування. Організація, планування і стратегічне управління освітнім процесом у ЗВО. Лідерство, інноваційний менеджмент і культура змін у європейському освітньому просторі.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи: практикум. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 174 с. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/36984/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%202023%20-%20%D0%A5%D0%86%D0%9C%D0%86%D0%AF%202023.pdf>
2. Педагогіка вищої школи. Посібник / за ред. В. Е. Луначека, Н. О. Ткачової; кол. авт. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. 344 с. URL : https://www.researchgate.net/publication/385878846_Pedagogika_visoi_skoli_2024
3. В. Ортинський . Педагогіка вищої школи. Центр учбової літератури. 2023. 472 с. URL : https://www.researchgate.net/publication/385878846_Pedagogika_visoi_skoli_2024
4. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка,

2021. 319 с. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d6dc857c-742c-484c-9682-2ff6347c18e0/content>

5. Сучасні тенденції у філософії освіти: європейські практики та національні перспективи: монографія (рукопис). Г. Я. Вraith, Р. В. Губань, С. С. Єрмакова, І. А. Кадієвська та ін. Харків: Факт, 2020. 120 с. URL : <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/11213/1/Current%20trends%20in%20the%20philosoph.pdf>

Додаткова література:

6. В.П. Головенкін. Педагогіка вищої школи: підручник; 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL : <https://ela.kpi.ua/items/b32f8777-16d8-4018-9e18-2d8f142f1b64>

7. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / [В. О. Тюріна, М. О. Котелюх, О. І. Федоренко та ін.]; за заг. ред. О. І. Федоренко; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4e1d91e7-e582-4715-87c4-846d11702b07/content>

8. Педагогіка вищої школи: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б. Голік. Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с. URL : <https://dspace.bdpu.org/bitstream/123456789/3261/3/Pedahohika%20vyshchovi%20shkoly.pdf>

9. Дженджеро О. Л., Воєділова О. М. Шляхи оновлення освітнього середовища в закладах вищої освіти. Конкурентоспроможність вищої освіти України в умовах інформаційного суспільства: збірник тез II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 11 жовтня 2019 р.). Чернігівський національний технологічний університет. Чернігів. 2019. С. 25-27.

10. Староста В. І. Педагогіка та психологія вищої школи: навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2021. 68 с. URL : <http://surl.li/uloli>

11. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с. URL : <https://kpibs.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/126/2018/10/%D0%9F%D0%92%D0%A8-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE-%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

12. Н. Kostromina, Т. Svidlo, L. Shkolyar. Creative potential of personality: main mechanisms of development. Освітній дискурс: збірник наукових праць № 31 (2-3) 2021 р. Р.39-46. URL : [https://journal-discourse.com/files/pdf/OD_31\(2-3\)-2021.pdf](https://journal-discourse.com/files/pdf/OD_31(2-3)-2021.pdf)

Інформаційні ресурси:

13. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dnpb.gov.ua>

14. Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

15. Закон України «Про освіту»: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

16. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.mon.gov.ua

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри філософії та в електронному кампусі.

5. Навчальний контент

Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Силабус ОК «Педагогіка вищої школи: європейські практики» розроблений відповідно до принципів систематичності, послідовності, активності, свідомості, міждисциплінарної взаємодії, які стали визначальними як і у структуризації навчального матеріалу, так і в організації дій здобувачів щодо його засвоєння, що дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та види діяльності, які потрібні для досягнення очікуваних результатів навчання. Зазначені принципи є визначальними щодо вибору відповідних методів та форм, передбачаючи особистісноорієнтований підхід, створюючи сприятливі умови для творчого розвитку особистості здобувача та його автономності.

Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача та здобувача з метою засвоєння студентами матеріалу та формуванню у них відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються такі методи навчання, як:

- пояснювально-ілюстративні методи, що знаходять своє вираження у словесній, наочній та практичній формах;
- репродуктивний метод, що полягає у відтворенні матеріалу/способів діяльності за визначеним викладачем алгоритмом у процесі оволодіння навчальним матеріалом;
- проблемно-пошукові методи, зокрема:
 - метод проблемного викладу - який передбачає постановку проблеми і визначення шляхів її розв'язання, спрямований на осмислення навчального матеріалу та подальшу реалізацію самостійного пошуку, сприяє розвитку когнітивної та творчої активності студентів, за допомогою методу проблемного викладу студенти отримують еталон наукового мислення і пізнання, зразок культури розгортання пізнавальних дій;
 - евристичні методи (методи вирішення творчих завдань, методи активізації творчого мислення); виклад навчального матеріалу може здійснюватись у процесі евристичної бесіди, коментованої вправи з формулюванням висновків, творчої вправи, практичного завдання, зокрема евристичні бесіди можуть передбачати різні моделі питань, що мають на меті аналіз певних явищ, в яких є суперечливі факти; отже, питання, які передбачають у відповіді здогадку, висновок тощо.

Застосовуються особистісно-орієнтовані розвиваючі технології, засновані на активних формах і методах навчання (парна, групова робота, дискусія тощо), які сприяють оволодінню також соціальними та афективними навчальними стратегіями, тобто стратегіями, які додатково допомагають і засвоїти навчальний матеріал, і одночасно формують гнучкі навички «soft skills» - навички роботи у колективі (культура комунікації, емоційної поведінки, ефективна взаємодія).

Усі методи навчання опосередковано спрямовані також на формування навчально-стратегічної компетентності студента, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості, що пов'язана з процесами організації, реалізації, контролю та корегування своєї навчальної діяльності, сформованість якої є запорукою успішного навчання взагалі та у

процесі оволодіння навчальною дисципліною «Педагогіка вищої школи: європейські практики» зокрема.

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (завдання на СРС)	
РОЗДІЛ 1. Розділ 1. Загальні основи педагогіки вищої школи: національний та європейський контекст		Ауд
1	Тема 1.1. Предмет, завдання і ключові категорії педагогіки вищої школи. Європейський вимір педагогічної науки. Предмет і основні завдання ПВШ. Педагогіка вищої школи: європейські практики як галузь педагогічної науки: її об'єкт, предмет, структура та міждисциплінарні зв'язки. Базові категорії ПВШ: навчання, виховання, розвиток, освіта. Цілі, завдання та функції педагогіки вищої школи у системі підготовки висококваліфікованих фахівців. Європейські підходи до розуміння навчання як партнерського процесу викладача і студента. Завдання на самостійну роботу (СР): 1. Визначте предмет і завдання ПВШ. 2. Розкрийте структуру ПВШ та її основні категорії. 3. Дайте визначення базовим категоріям педагогіки вищої школи: навчання, виховання, розвиток, освіта. Як ці поняття взаємопов'язані між собою?	2
2.	Тема 1.2. Розвиток системи вищої освіти України в історичному та європейському контекстах. Болонський процес і європейські тенденції модернізації вищої освіти. Історичні етапи розвитку вищої освіти в Україні Реформи вищої освіти в Україні в пострадянський період: мета, зміст, наслідки. Вплив Болонського процесу на трансформацію системи вищої освіти України: позитивні зрушення та проблемні аспекти. Європейські стандарти якості вищої освіти Сучасні тенденції розвитку вищої школи України. Особливості професійної підготовки фахівців в умовах дії воєнного стану в Україні. Завдання на самостійну роботу (СР): Підготуйте хронологічну таблицю ключових етапів розвитку вищої освіти в Україні та Європі (із зазначенням дат, подій, провідних закладів, реформаторів).	2
3	Тема 1.3. Сутність процесу навчання у вищій школі: закони, закономірності, принципи. Зміст освіти в контексті компетентнісного, студентоцентрованого та інтегративного підходів. Сутність і структура процесу навчання у вищій школі: основні компоненти, функції та етапи. Впровадження європейських практик у діяльність українських закладів вищої освіти. Закони та дидактичні закономірності навчального процесу Принципи навчання у вищій школі: класифікація, характеристика та їх реалізація в педагогічній практиці. Зміст освіти як дидактична категорія: підходи до його формування та оновлення в умовах сучасного суспільства. Сучасні вимоги до організації навчального процесу у ЗВО: компетентнісний підхід, індивідуалізація, цифровізація, інтерактивність. Європейські стандарти і рекомендації (ESG) у підготовці викладача вищої школи. Завдання на самостійну роботу (СР): Складіть логіко-структурну схему процесу навчання у вищій школі з поясненням ролі кожного компонента (ціль, зміст, методи, засоби, форми, результат).	2
4	Тема 1.4. Методи, засоби і форми організації навчання у закладах вищої освіти. Сучасні освітні технології: інтерактивні, змішані, цифрові та інноваційні підходи в навчанні. Класифікація та характеристика методів навчання у вітчизняній вищій школі. Класифікація методів за джерелом знань, рівнем пізнавальної активності та формою	2

	взаємодії викладача і студента. Європейські практики активного та інтерактивного навчання: проблемне, проєктне, кооперативне, змішане, дуальне навчання, кейс-метод, дебати, симуляції. Засоби навчання у ЗВО: традиційні, технічні, цифрові Форми організації навчального процесу Цифрові освітні ресурси та платформи у вищій освіті Інноваційні технології навчання у вищій школі : технології змішаного (blended) та дистанційного навчання, гейміфікація, фліп-клас, мікронавчання, освітня аналітика. Завдання на самостійну роботу (СР): Складіть таблицю, у якій порівняйте основні традиційні та інноваційні (європейські) методи навчання у вищій школі. надайте коротку характеристику кожного метода	
5	Тема 1.5. Теорія та практика виховання у вищій школі. Виховний потенціал освітнього середовища ЗВО. Форми, методи і технології виховної діяльності. Європейські моделі тьюторства та академічного наставництва. Теоретичні основи виховання у вищій школі в європейському освітньому просторі. Форми виховання в ЗВО: тренінги, дискусії, студентське самоврядування, проєкти, волонтерство Основні напрями діяльності куратора академічної групи: підтримка адаптації студентів, профілактика емоційного вигорання, формування академічної культури, сприяння розвитку громадянської активності. Організаційно-методичні аспекти виховної роботи, ведення документації, координація взаємодії між студентами, викладачами та адміністрацією. Завдання на самостійну роботу (СР): Підготуйте короткий аналітичний огляд однієї з європейських моделей виховної роботи у вищій школі (наприклад, University College London, University of Helsinki, KU Leuven). Визначте ключові принципи, методи й інструменти виховання студентів, які можна адаптувати в українських університетах.	2
РОЗДІЛ 2. Забезпечення якості вищої освіти: європейські орієнтири та національні підходи		
6	Система внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Європейські стандарти і рекомендації (ESG). Роль академічної доброчесності та культури якості. Поняття якості вищої освіти Внутрішня система забезпечення якості освіти у ЗВО Зовнішнє забезпечення якості Роль викладача у забезпеченні якості вищої освіти: професійна компетентність, академічна доброчесність, освітні результати Міжнародні підходи та стандарти у сфері забезпечення якості вищої освіти (ESG, ENQA, ENEA) Завдання на самостійну роботу (СР): Ознайомтесь із положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти у нашому ЗВО	2
7	Тема 2.2. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів у контексті європейських практик. Формувальне та підсумкове оцінювання, зворотний зв'язок і рефлексія в освітньому процесі. Мета, функції та принципи контролю навчальних досягнень у вищій школі Види та форми контролю у ЗВО: вхідний, поточний, рубіжний, підсумковий Методи і засоби оцінювання навчальних результатів студентів Підходи до безперервного (continuous assessment) контролю навчальних досягнень студентів у європейських університетах. Завдання на самостійну роботу (СР): Складіть порівняльну таблицю видів контролю, вказавши їхню мету, час проведення, форми реалізації та приклади завдань.	2
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ У ЗВО		
8.	Тема 3.2. Основи організації навчального процесу у ЗВО: структура, елементи, учасники Планування на рівнях: інституційному (університет), структурному (факультет, кафедра) та індивідуальному (викладач, студент).	2

	Європейські практики планування навчальних програм відповідно до рамок кваліфікацій (EQF, NQF), системи ECTS та результатів навчання. Управління навчальним процесом: методи, технології, інструменти. Моніторинг ефективності освітнього процесу, управління якістю навчання, підтримка інклюзивного та гнучкого середовища. Поняття академічного лідерства. Роль викладача-лідера як агента інновацій і позитивних змін. Європейські підходи до управління змінами в університетах: стратегічне бачення, командна взаємодія, розвиток культури довіри та інновацій. Завдання на самостійну роботу (СР): Складіть структурно-логічну схему управління навчальним процесом у вашому закладі вищої освіти, позначивши: -рівні управління (інституційний, факультетський, кафедральний); -основні суб'єкти управління (ректор, декан, завідувач кафедри, викладач, студентське самоврядування); -функції та взаємозв'язки між ними.	
	Всього годин	16

Семінарські (практичні) заняття

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, питання для поточного контролю та завдання на СРС)	Ауд
1	Тема 1.1. Предмет, завдання і ключові категорії педагогіки вищої школи. Європейський вимір педагогічної науки. Сутність і структура педагогіки вищої школи як науки. Основні завдання та функції педагогіки вищої школи. Взаємозв'язок педагогіки вищої школи з психологією, соціологією, філософією освіти. Педагогіка вищої школи як основа формування професійної і педагогічної компетентності викладача. Європейські підходи до формування цілей і завдань університетської освіти (компетентнісний, студентоцентричний, інтеграційний підходи). Взаємозв'язок понять "освіта" та "розвиток особистості" у філософії європейської педагогічної думки. Освіта як цінність, процес і результат у сучасному європейському освітньому просторі. Основні цілі сучасної педагогіки вищої школи: гуманізація, індивідуалізація, розвиток професійної компетентності. Завдання ПВШ у підготовці фахівця нового типу: інноваційного, відповідального, соціально зрілого. Вплив соціальних змін і європейської інтеграції на переосмислення функцій викладача у ЗВО Студентоцентризм і педагогіка партнерства як основа європейської моделі вищої освіти. Роль викладача і студента у партнерському освітньому процесі: зміна ролей, баланс автономії та відповідальності. Педагогічна взаємодія: типи, рівні, стилі спілкування у навчальному середовищі. Практики партнерського навчання у європейських університетах (тандем-навчання, реєг-learning, problem-based learning, learning communities). Умови формування партнерських відносин у ЗВО України: культурні, організаційні, методичні. Завдання на самостійну роботу (СР): Складіть таблицю або схему, у якій розкрийте основні категорії педагогіки вищої школи: навчання, виховання, розвиток, освіта. Для кожної категорії наведіть визначення, функції та значення у професійній підготовці студентів.	2
2	Тема 1.2. Розвиток системи вищої освіти України в історичному та європейському контекстах. Болонський процес і європейські тенденції модернізації вищої освіти. Витоки вищої освіти в Україні: братські школи, Києво-Могилянська академія, університетська традиція XIX ст. Особливості розвитку вищої школи в радянський період.	2

	Формування національної системи вищої освіти після здобуття незалежності. Трансформація цілей, змісту й функцій університету у XX–XXI ст. Українські університети як осередки культури, науки та громадянського виховання. Основні напрями реформування вищої освіти в Україні після 1991 року. Закон «Про освіту» та «Про вищу освіту»: інновації, виклики, перспективи. Академічна автономія ЗВО та розширення прав студентів. Суперечності між реформами “на папері” і реальною практикою. Болонський процес: історія, принципи, етапи реалізації. Основні документи: Болонська декларація, Європейський простір вищої освіти (EHEA), ESG. Європейська система кредитів (ECTS) та її роль у мобільності студентів. Компетентнісний підхід і студентоцентризм як базові орієнтири модернізації. Поняття якості вищої освіти: національний та європейський підходи. ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area): структура та значення. Актуальні напрями розвитку вищої освіти України в контексті євроінтеграції. Трансформація місії університету у XXI столітті: від освітнього закладу до інноваційного простору розвитку особистості. Глобальні виклики для вищої освіти: цифровізація, інтернаціоналізація, академічна мобільність, інклюзія. Розвиток культури якості освіти та академічної доброчесності. Психолого-педагогічні аспекти навчання в умовах невизначеності та соціальних криз. Завдання на самостійну роботу (СР): Підготуйте хронологічну таблицю ключових етапів розвитку вищої освіти в Україні (із зазначенням дат, подій, провідних закладів, реформаторів). Проаналізуйте одну з реформ вищої освіти (наприклад, Закон України "Про вищу освіту" 2014 року).	
3	Тема 1.3. Сутність процесу навчання у вищій школі: закони, закономірності, принципи. Зміст освіти в контексті компетентнісного, студентоцентрованого та інтегративного підходів. Сутність, структура та функції процесу навчання у вищій школі. Основні етапи навчального процесу: мотиваційний, змістовий, діяльнісний, контрольно-рефлексивний. Закони та закономірності навчання у педагогіці вищої школи: дидактичні, психологічні, соціальні. Єдність навчання, виховання та розвитку як базовий принцип освітнього процесу. Вплив цифровізації та інтернаціоналізації на закономірності навчання у сучасному університеті. Принципи навчання у вищій школі: класифікація, сутність, практична реалізація. Компетентнісний підхід: орієнтація на результати навчання та формування професійних компетентностей. Студентоцентрований підхід: роль студента як активного суб'єкта навчання, партнерство «викладач–студент». Інтегративний підхід: міждисциплінарність і зв'язок навчання з практичною діяльністю. Європейські практики реалізації студентоцентрованого та компетентнісного навчання (приклади з університетів ЄС). Еволюція поняття «зміст освіти»: від знаннєвої парадигми до компетентнісного підходу (теоретичні засади формування змісту освіти у вищій школі). Порівняння традиційних і сучасних моделей побудови освітнього змісту. Інноваційні напрями оновлення змісту освіти у вищій школі Міждисциплінарність і інтеграція наукових знань. Впровадження гуманістичних, соціокультурних і ціннісних орієнтирів у зміст професійної підготовки. Завдання на самостійну роботу (СР): Підготуйте презентацію або постер на тему «Сучасна модель навчального процесу у ЗВО: виклики, можливості, перспективи».	2

4	Тема 1.4. Методи, засоби і форми організації навчання у закладах вищої освіти. Сучасні освітні технології: інтерактивні, змішані, цифрові та інноваційні підходи в навчанні. Критерії класифікації методів навчання у вищій школі. Традиційні й інноваційні методи навчання: переваги та обмеження. Методи активізації пізнавальної діяльності студентів у контексті студентоцентрованого підходу. Інтерактивні технології у підготовці фахівців: кейс-метод, дебати, проєктне та проблемне навчання. Змішане, дуальне та цифрове навчання: сучасні підходи в європейській вищій освіті. Сучасні форми організації навчального процесу: лекція-дискусія, тренінг, воркшоп, вебінар, змішане й дистанційне навчання. Інноваційні технології навчання: фліп-клас, гейміфікація, мікронавчання, освітня аналітика. Європейський досвід цифровізації освіти: інтеграція технологій у викладацьку практику. Практичне завдання: створення мінімоделі заняття з використанням однієї інноваційної технології. Завдання на самостійну роботу (СР): Оберіть одну інноваційну освітню технологію та підготуйте презентацію про її суть, переваги, приклади застосування у вищій школі.	2
5	Тема 2.1. Система внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Європейські стандарти і рекомендації (ESG). Роль академічної доброчесності та культури якості. Поняття якості вищої освіти: критерії, індикатори. Основні елементи внутрішньої системи забезпечення якості у закладі вищої освіти. Роль викладача, студента та адміністрації у формуванні культури якості. Практичні інструменти внутрішнього моніторингу якості освітніх програм Механізми зовнішнього забезпечення якості: роль Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) та європейських агенцій. Академічна доброчесність як ключова умова забезпечення довіри до якості освіти. Форми запобігання порушенням академічної доброчесності у навчальному процесі. Професійна компетентність викладача як чинник якості вищої освіти. Академічна доброчесність викладача: етичні принципи, стандарти поведінки, відповідальність. Рефлексивна і дослідницька діяльність викладача як інструмент підвищення якості навчання. Практики самооцінювання і підвищення кваліфікації викладачів у європейських університетах Основні принципи та структура ESG (European Standards and Guidelines for Quality Assurance). Діяльність ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education) і EHEA (European Higher Education Area). Вплив європейських стандартів на формування національної системи забезпечення якості освіти в Україні. Перспективи інтеграції українських університетів до європейського простору якості вищої освіти Завдання на самостійну роботу (СР): Зробіть аналіз нашої акредитаційної справи освітньої програми	2
6	Тема 3.1. Законодавчі, методологічні та етичні засади функціонування закладів вищої освіти. Європейські підходи до університетського врядування. Основні положення Закону України «Про вищу освіту» та їх значення для автономії ЗВО. Інші ключові нормативно-правові акти: Закон «Про освіту», Постанови МОН, стандарти вищої освіти. Права, обов'язки та академічна свобода учасників освітнього процесу. Сучасні виклики у сфері правового регулювання вищої освіти (воєнний стан, євроінтеграція, цифровізація). Моделі університетського врядування у країнах ЄС: колегіальна, корпоративна, змішана.	2

	Роль принципів автономії, підзвітності та прозорості в управлінні університетами. Академічна етика і культура управління у європейських ЗВО. Перспективи імплементації європейських практик врядування у вітчизняну систему вищої освіти. Завдання на самостійну роботу (СР): Проведіть огляд ключових нормативно-правових актів, що доповнюють основний закон про вищу освіту. Визначте їх роль у забезпеченні якості освіти та управлінні навчальними закладами.	
7	МКР	2
	Залік	
	Всього	14

6. Самостійна робота здобувачів вищої школи

Засвоєння змісту навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи: європейські практики» разом із аудиторними заняттями передбачає виконання здобувачами вищої освіти самостійної роботи з метою самоконтролю знань та підготовки до занять. Систематична самостійна робота здобувачів вищої освіти сприяє глибшому засвоєнню матеріалу курсу, дозволяє закріпити отримані знання та зосередити увагу на ключових проблемах тем, що вивчаються.

Самостійна робота полягає у підготовці до семінарських (практичних) занять, підготовки до МКР та заліку.

№ з/п	Самостійна робота (СР)	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	20
2	Підготовка до складання модульної контрольної роботи	4
3	Підготовка до заліку	6
	Всього	30

Готуючись до аудиторних занять, здобувачі вищої освіти самостійно опрацьовують наступні питання:

Найбільш ефективні форми організації навчання для різних типів освітніх програм (бакалаврат, магістратура, PhD)

Оцінка академічної доброчесності викладачів і студентів у сучасній вищій школі

Розкрийте роль цифрових освітніх ресурсів і платформ у модернізації навчального процесу. Зазначте переваги та виклики

Сучасні підходи до диференціації навчального матеріалу з урахуванням індивідуальних особливостей студентів застосовуються у ЗВО

Функції системи контролю та оцінювання якості навчання у ЗВО. Які інструменти контролю є найбільш дієвими?

Як сучасні технології змішаного навчання впливають на мотивацію студентів та їх навчальні результати?

Розгляньте приклади успішних реформ у системі вищої освіти інших країн. Які їхні елементи можна застосувати в Україні?

Назвіть особливості професійної підготовки фахівців в умовах дії воєнного стану в Україні.

Опрацювання теми : Ціннісні орієнтири виховання студентської молоді в європейському освітньому просторі.

Європейські концепції виховання: гуманізм, партнерство, громадянська відповідальність, академічна доброчесність.

Порівняльний аналіз українських і європейських моделей виховної роботи у ЗВО

Форми виховної роботи у ЗВО: тренінги, студентські клуби, соціальні ініціативи, волонтерство, студентське самоврядування.

Виховання через активну участь у проєктах та волонтерських програмах.

Європейські практики розвитку лідерства і громадянської активності студентів.

Основні напрями роботи куратора академічної групи: адаптація, формування академічної культури, профілактика емоційного вигорання.

Методи та інструменти взаємодії куратора зі студентами: індивідуальні бесіди, групові зустрічі, соціально-психологічна підтримка.

Організаційно-методичні аспекти ведення виховної документації та координації між студентами, викладачами та адміністрацією.

7. Політика та контроль

Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять

Відвідування лекцій є обов'язковим. Здобувач вищої освіти, який пропускає лекції, може мати труднощі з належною підготовкою до семінарів, однак йому не потрібно відпрацьовувати пропущені лекції. Здобувачу вищої школи під час лекції рекомендується конспектувати основні аспекти, ключові поняття, визначення, класифікації та алгоритми, що пояснює викладач.

Активна участь у семінарських (практичних) заняттях є обов'язковою і має важливе значення для формування рейтингу здобувача вищої освіти. Готуючись до семінарського заняття Здобувач має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, а також опрацювати інформацію теми, що представлена у основному списку літератури. У разі виникнення запитань або незрозумілих моментів слід обов'язково обговорити їх з викладачем. Якщо Здобувач не встиг підготуватися, йому варто уважно слухати виступи інших і намагатися компенсувати недостатню підготовку, засвоюючи нову інформацію. Якщо здобувач вищої освіти пропускає семінари чи контрольні заходи з поважних причин (наприклад, через хворобу чи інші важливі обставини), він матиме змогу виконати завдання впродовж наступного тижня. Перевірка знань здобувачів вищої школи із тем, які вони пропустили, здійснюватиметься через консультації з викладачем, графік яких доступний на сайті кафедри філософії.

Бали за фактичну присутність на лекціях і семінарах не нараховуються.

Дистанційне навчання

У разі запровадження дистанційного (змішаного) формату навчання організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>), Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі (<https://osvita.kpi.ua/node/148>).

Організація освітнього процесу здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання, зокрема через Платформу дистанційного навчання «Сікорський» (<https://www.sikorsky-distance.org>) та АС «Електронний кампус» (<https://ecampus.kpi.ua>).

Здобувачі вищої школи приєднуються до платформи «Сікорський» (Google Classroom) через корпоративну електронну пошту у домені @lll.kpi.ua.

Освітній процес у дистанційному режимі здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять. У режимі дистанційного навчання заняття відбуваються у вигляді онлайн-конференції на платформі Zoom. Посилання на конференцію надається на початку семестру.

Заняття в режимі дистанційного навчання проводяться через онлайн-конференції на платформі Zoom. Результати оцінювання висвітлюють у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача вищої освіти (<https://ecampus.kpi.ua>).

Правила поведінки на заняттях

Норми етичної поведінки здобувачів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>, а також "[Положення про Комісію з етики та академічної доброчесності Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського](https://osvita.kpi.ua/node/171)" (<https://osvita.kpi.ua/node/171>)

На території університету здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватись установлених Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>). Під час лекційних і практичних занять в аудиторіях, а також у процесі відеоконференцій, мобільні телефони слід використовувати лише в беззвучному режимі та виключно з навчальною метою — для пошуку необхідної інформації в інтернеті.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті

Порядок визнання таких результатів регламентується Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>). Можуть бути зараховані окремі змістовні модулі або теми дисципліни. В такому разі здобувач звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал відповідно до рейтингової системи оцінювання.

Правила призначення заохочувальних балів

Здобувач може отримати заохочувальні (додаткові) бали за написання тез, наукових статей, участь у міжнародних та/чи всеукраїнських заходах, олімпіадах або конкурсах з тематики навчальної дисципліни, а також додаткове проходження онлайн курсів з поглибленим вивченням окремих тем навчальної дисципліни.

Заохочувальні не входять до основної шкали PCO. Максимальна кількість заохочувальних балів – 10 (10% від суми рейтингових балів).

Заохочувальні бали	Кількість балів
Написання тез до конференції (без виступу)	5
Участь у студентській олімпіаді з навчальної дисципліни (без призового місця)	5
Участь у конкурсі за проблематикою навчальної дисципліни (без призового місця)	5
Проходження онлайн курсу з поглибленим вивченням окремої теми дисципліни	5
Написання тез і публічний виступ на конференції (всеукраїнській чи міжнародній)	10
Участь у студентській олімпіаді з навчальної дисципліни (з призовим місцем)	10
Публікація статті у науковому виданні	10
Участь у конкурсі за проблематикою навчальної дисципліни (з призовим місцем)	10

Політика оцінювання контрольних заходів

Оцінювання контрольних заходів здійснюється відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/32>). Результати оцінювання семестрового контролю висвітлюються у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача вищої школи (<https://ecampus.kpi.ua>).

У випадку незгоди здобувача вищої школи з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів відповідного контролю на ім'я декана факультету за процедурою визначеною Положенням про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Політика дедлайнів та перескладань

Невиконання завдань або порушення термінів їх виконання з неповажних причин призводить до втрати можливості отримати відповідні рейтингові бали. У разі пропуску контрольних заходів з поважних причин здобувачу вищої освіти надається право додатково виконати завдання впродовж найближчого тижня.

Порядок ліквідації академічної заборгованості та перескладання семестрового контролю регулюється Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Здобувач вищої освіти, у якого за результатами семестрового контролю виникла академічна заборгованість, також має право її ліквідувати відповідно до Положення про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/177>).

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті

Порядок визнання таких результатів регламентується Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>).

Можуть бути зараховані окремі змістовні модулі або теми дисципліни. В такому разі здобувач звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал відповідно до рейтингової системи оцінювання.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків

Під час вивчення навчальної дисципліни можливі позааудиторні заняття, що включають відвідування науково-практичних заходів, лекторів, тренінгів тощо, в межах тематики дисципліни.

Академічна доброчесність

У процесі вивчення навчальної дисципліни необхідним є неухильне дотримання політики академічної доброчесності, визначеної чинним законодавством та внутрішніми документами закладу освіти.

Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності містять такі регламентуючі документи КПІ ім. Ігоря Сікорського, що оприлюднені на сайті

університету: Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://kpi.ua/files/honorcode.pdf>), Положення про систему запобігання академічному плагіату (<https://rb.gy/agihij>), нормативно-правові документи, офіційні рекомендації, накази та розпорядження, соціологічні дослідження, методичні матеріали, освітні курси (<https://kpi.ua/academic-integrity>).

Недотримання принципів академічної доброчесності, зокрема виявлення плагіату чи дублювання завдань, призводить до виставлення нульового балу за відповідну роботу.

Політика використання штучного інтелекту

Використання штучного інтелекту регулюється «Політикою використання штучного інтелекту в академічній діяльності КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Всі завдання, виконувані здобувачами під час навчання, повинні бути результатом їх власної оригінальної роботи. Використання штучного інтелекту (ШІ) для автоматичного створення відповідей без подальшого їх аналізу і доопрацювання заборонено. Здобувачам не рекомендується використовувати ШІ як єдине джерело інформації. Важливо перевіряти та аналізувати отримані відомості з інших надійних джерел. Будь-яке застосування інструментів ШІ для виконання завдань повинно бути чітко зазначене і задокументоване.

Використання ШІ повинно відповідати принципам академічної доброчесності.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

PCO з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи: європейські практики», семестровий контроль з якої передбачений у вигляді заліку, розробленого за типом PCO-1 і складається з:

Поточного контролю: опитування за темою заняття, модульна контрольна робота.

Календарного контролю: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестрового контролю: залік.

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг здобувача вищої школи з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи: європейські практики», складається з балів, отриманих за:

- 1) роботу на семінарських (практичних) заняттях;
- 2) складання модульної контрольної роботи (МКР).

Деталізовані критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої школи визначені у положенні про PCO з навчальної дисципліни та представлені у Додатку 1.

Поточний контроль проводиться впродовж семестру з метою забезпечення зворотного зв'язку між викладачем і здобувачами вищої школи у процесі навчання та для перевірки рівня теоретичної та практичної підготовки здобувачів на кожному етапі вивчення навчальної дисципліни

Викладач оцінює роботу здобувача освіти на кожному семінарському занятті. Здобувач отримує найвищий рейтинг, якщо він бере активну участь на семінарських (практичних) заняттях, переважно надає повні та аргументовані відповіді, логічно їх викладає, висловлює власну позицію з дискусійних питань. Пропущені заняття, неточності,

неповнота, помилки у відповідях спричиняють зниженню рейтингу здобувача вищої школи.

Модульна контрольна робота (МКР) охоплює весь зміст навчальної дисципліни. МКР проводиться на останньому занятті. Перескладати МКР не можна.

Календарний контроль проводиться з метою моніторингу виконання здобувачами індивідуальних навчальних планів згідно з графіком навчального процесу.

Календарний контроль (проміжна атестація) проводиться на 7-у та 13-у тижнях семестру. Для отримання позитивної оцінки з календарного контролю за навчальну дисципліну потрібно набрати не менше 50 % від максимально можливих балів на момент проведення контролю.

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу.

Умови допуску до семестрового контролю: зарахування усіх передбачених РП завдань.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Необхідною умовою допуску до заліку є стартовий рейтинг (rc), що складає 40% від RC , або 36 балів.

Здобувачі вищої школи, які набрали впродовж семестру рейтинг з кредитного модуля менше 0,6 R зобов'язані виконувати залікову контрольну роботу. Перелік питань представлено у Додатку 2.

Здобувачі вищої школи, які набрали впродовж семестру необхідну кількість балів ($RD > 0,6R$) мають змогу:

- а) отримати залікову оцінку (залік) так званим «автоматом» відповідно до набраного рейтингу;
- б) виконати залікову контрольну роботу з метою підвищення оцінки. При цьому попередній рейтинг здобувача вищої школи з навчальної дисципліни скасовується і він отримує оцінку $R3$ тільки за результатами залікової контрольної роботи.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено - доцент кафедри філософії, доцент Школяр Л.В.

Ухвалено кафедрою філософії (протокол № 22 від 20 червня 2025 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 4 від 24 червня 2025 р.)

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Робота на практичних заняттях	68 %	10	6	60
2.	Виконання модульної контрольної роботи	32 %	40	1	40
	Всього				100

Поточний контроль

Система рейтингових балів та критерії оцінювання

1. Робота на практичних заняттях. На практичних заняттях передбачено участь здобувачів в обговоренні питань пройденої тематики та перевірку виконання домашніх практичних завдань.

Ваговий бал – **10**. Максимальна кількість балів на всіх семінарських заняттях дорівнює $10 \text{ балів} \times 6 \text{ занять} = \mathbf{60 \text{ балів}}$.

9-10 балів - активна участь у проведенні заняття; надання повної і аргументованої, логічно викладеної доповіді, відповіді, висловлення власної позиції з дискусійних питань або повністю правильне вирішення завдань з відповідним обґрунтуванням, у поєднанні зі слушними доповненнями відповідей інших студентів у процесі дискусії;

8 балів - активна участь у проведенні заняття; надання правильних відповідей або правильне вирішення завдань з незначними неточностями, порушеннями логіки викладення відповіді чи обґрунтування при вирішенні задачі;

6-7 балів - надання відповідей з чисельними значними похибками або вирішення задачі з грубими помилками, вирішення задачі без обґрунтування;

0 балів - відсутність відповіді, ухилення від участі у семінарському занятті.

2. Виконання модульної контрольної роботи

Складається з 2 теоретичних та 1 практичного питання. Ваговий бал – **40 балів**.

Відповіді на теоретичні питання оцінюються **по 10 балів**, практичне завдання – **20 балів**.

9-10 балів – «відмінно» – повна, чітка, викладена в певній логічній послідовності відповідь на поставлені питання, що свідчить про глибоке розуміння суті питання, ознайомлення студента не лише з матеріалом лекцій, але й з підручником та додатковою літературою; висловлення студентом власної позиції щодо дискусійних проблем, якщо такі порушуються у питанні; студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу.

8 балів – «добре», не зовсім повна або не достатньо чітка відповідь на всі поставлені питання, що свідчить про правильне розуміння суті питання, ознайомлення студента з матеріалом лекцій та підручника; незначні неточності у відповідях.

6-7 балів – «задовільно», відсутність відповіді на певні питання, або неправильна відповідь на них, що свідчить про поверхове ознайомлення студента з навчальним матеріалом або значні похибки у відповідях.

0 балів – «незадовільно», тобто незасвоєння окремих тем.

Практичне завдання

19-20 балів - завдання виконано повністю, із застосуванням теоретичних знань, з аналітичним підходом. Здобувач демонструє високий рівень педагогічного мислення, глибоке розуміння теми, самостійність та креативність.

15-18 балів – завдання виконано в основному правильно, з незначними недоліками. Присутні теоретичні посилання, приклади. Можливі окремі логічні помилки. Здобувач володіє матеріалом, застосовує знання, але потребує вдосконалення глибини аналізу.

12-14 балів – завдання виконано частково, з помилками у змісті або структурі. Висновки нечіткі, відсутня аргументація. Теоретичні знання застосовані фрагментарно. Є базове розуміння, але не вистачає системності та обґрунтованості. Не всі вимоги дотримані.

0 балів - завдання не виконано або виконано з суттєвими порушеннями. Здобувач не продемонстрував засвоєння матеріалу.

Календарний контроль

Календарний контроль проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

№ атестації	Термін атестації	Умови отримання атестації
Перша атестація	7-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 50% від максимально можливого поточного рейтингу
Друга атестація	13-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 50% від максимально можливого поточного рейтингу

Результати календарного контролю проставляються у модуль «Календарний контроль» Електронного кампусу.

Результати контрольних заходів доступні до ознайомлення авторизованим користувачам в їх особистих кабінетах автоматизованої інформаційної системи «Електронний кампус».

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$RC = 60 + 40 = 100 \text{ балів}$$

Здобувачі, які набрали впродовж семестру необхідну кількість балів ($RD \geq 0,6R$) мають можливості:

а) отримати залікову оцінку (залік) так званим «автоматом» відповідно до набраного рейтингу;

б) виконати залікову контрольну роботу з метою підвищення оцінки.

При цьому попередній рейтинг здобувача вищої школи з навчальної дисципліни скасовується і він отримує оцінку R_3 тільки за результатами залікової контрольної роботи. Перелік питань до залікової контрольної роботи наведено у Додатку 2.

Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, виконують залікову контрольну роботу.

Здобувачі вищої школи, які не виконали всіх передбачених програмою дисципліни завдань не допускаються до заліку.

Ваговий бал залікової контрольної роботи оцінюється у 100 балів. Вона проводиться у письмовій формі, передбачає виконання двох завдань за темами робочої програми кредитного модуля (з них – 1 завдання – теоретичне питання, 2–практичне завдання):

1 завдання оцінюється у 40 балів:

«відмінно» – 36-40 балів: повне та аргументоване розкриття питання, вільне володіння матеріалом;

«добре»– 30-35 балів: повне розкриття питання, незначні похибки в аргументації та володінні матеріалом;

«задовільно» – 24-29 балів: часткове висвітлення питання, суттєві недоліки у побудові аргументації, обмежене володіння матеріалом;

«незадовільно» – 0 балів: питання не висвітлено, відсутність відповіді.

2-е практичне завдання оцінюється у 60 балів:

«відмінно» – 54-60 балів: творчий підхід до виконання завдання, ґрунтовна і повна відповідь (виконано на належному рівні 100%-90% завдання);

«добре» – 45-53 балів: завдання виконано, але має незначні неточності та упущення (виконано на належному рівні 89%-75 % завдання);

«задовільно» – 36-44 бали: завдання виконано зі значними недоліками, неточностями та упущеннями (виконано на належному рівні 74%-60% завдання);

«незадовільно» – 0 балів: завдання містить низку помилок; завдання не виконано.

Для отримання здобувачем вищої школи відповідних оцінок (ECTS та традиційних) його рейтингова оцінка (**RD**) переводиться згідно з таблицею:

RD	Оцінка ECTS	Оцінка традиційна
95 – 100	відмінно	Відмінно
85 – 94	дуже добре	Добре
75 – 84	добре	
65 – 74	задовільно	Задовільно
60 – 64	достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
RD < 60	незадовільно	Незадовільно

Перелік питань до МКР

- Зміст, структура та ключові завдання педагогіки вищої школи. Її місце в системі педагогічного знання.
- Базові категорії педагогіки вищої освіти: сутність понять "навчання", "виховання", "розвиток", "освіта".
- Етапи становлення вищої освіти в Україні: історичний контекст і трансформації під впливом Болонського процесу.
- Освітні закони, закономірності та принципи навчання у вищій школі.
- Сучасний зміст освіти як дидактична категорія: підходи до структурування й організації навчального процесу.
- Методи, засоби і технологічні інструменти навчання у системі вищої освіти.
- Форми організації освітнього процесу у ЗВО та критерії їх ефективності.
- Основи теорії виховання у вищій школі: цілі, методи, форми реалізації.
- Механізми внутрішнього і зовнішнього забезпечення якості вищої освіти.
- Система контролю та оцінювання результатів навчання студентів у закладах вищої освіти.
- Нормативно-правові та методологічні засади управління діяльністю ЗВО.
- Планування, організація й адміністрування навчального процесу у вищій школі.
- Професійна роль викладача: компетентність, педагогічна майстерність і академічна доброчесність.
- Сучасні освітні технології у вищій школі: особливості впровадження та застосування.
- Виховна діяльність куратора академічної групи: завдання, функції, методи.
- Психолого-педагогічні засади ефективної організації освітнього процесу у ЗВО.
- Мотиваційні чинники та шляхи підвищення навчальної мотивації студентів.
- Комунікативна взаємодія у педагогічному процесі ЗВО: значення міжособистісного спілкування.
- Інноваційні практики організації самостійної роботи студентів у вищій освіті.
- Академічна доброчесність як етична та правова основа освітнього середовища ЗВО.
- Компетентнісний підхід у вищій освіті: принципи, реалізація, виклики.
- Використання цифрових технологій у навчальному процесі ЗВО: можливості й обмеження.
- Дистанційне і змішане навчання у вищій школі: організаційні й методичні аспекти.
- Активне навчання у ЗВО: застосування інтерактивних методів, кейсів, проєктної діяльності.
- Системи оцінювання вищої освіти: форми, критерії, інструментарій.
- Стратегія організації виховної роботи у вищих навчальних закладах.
- Функції і вплив студентського самоврядування у виховному процесі ЗВО.
- Європейські стандарти якості вищої освіти: принципи ESG, роль ENQA, інтеграція в ENEA.
- Процедура акредитації освітніх програм у ЗВО: етапи, вимоги, критерії.
- Сучасні підходи до управління ЗВО в умовах реформування системи вищої освіти.

Зразок практичних завдань

Завдання 1. Формування критичного мислення

Розробіть структуру заняття для студентів вищої школи, спрямовану на розвиток критичного мислення. У завданні вкажіть:

- мету заняття;
- основні етапи заняття;
- методи та форми навчання (інтерактивні, проблемні тощо);
- очікувані результати та засоби перевірки їх досягнення.

Завдання 2. Використання кейс-методу

Складіть план заняття з використанням кейс-методу з однієї з тем спеціальності.

Обґрунтуйте вибір кейсу та:

- визначте педагогічну мету;
- опишіть послідовність роботи з кейсом;
- зазначте критерії оцінювання діяльності студентів;
- спрогнозуйте очікувані результати навчання.

Завдання 3. Професійна рефлексія

Розробіть практичне заняття, метою якого є формування рефлексивних умінь у студентів вищої школи. Опишіть:

- структуру заняття;
- методи активізації рефлексії (есе, обговорення, самоспостереження тощо);
- типові помилки студентів і способи їх подолання;
- підходи до оцінювання рефлексивної діяльності.

Завдання 4. Формування педагогічної компетентності

Запропонуйте модель навчального заняття для студентів-педагогів, що сприяє розвитку педагогічної компетентності (комунікативної, методичної, організаційної).

У завданні відобразіть:

- мету заняття;
- дидактичні матеріали та ресурси;
- методи активного навчання;
- очікувані результати та способи зворотного зв'язку.

Завдання 5. Інтеграція цифрових технологій

Розробіть фрагмент заняття з дисципліни вашої спеціальності, інтегруючи цифрові технології (Moodle, Padlet, Mentimeter, Google Classroom тощо).

Вкажіть:

- навчальні цілі;
- обґрунтування вибору цифрового інструменту;
- опис діяльності викладача та студентів;
- способи оцінювання активності та результативності.

Перелік питань до заліку

Педагогіка вищої школи: європейський вимір і сучасні завдання. Предмет, об'єкт, структура та міждисциплінарні зв'язки педагогіки вищої школи.

Ключові категорії педагогіки вищої школи: навчання, виховання, розвиток, освіта у європейському контексті.

Еволюція системи вищої освіти України: історичні етапи, вплив Болонського процесу та європейських реформ.

Закони, закономірності та принципи навчання у вищій школі в контексті європейської дидактики.

Зміст освіти як дидактична категорія. Компетентнісний, студентоцентризований та інтегративний підходи у формуванні змісту освіти.

Методи, засоби і технології навчання у вищій школі. Європейські практики активного та інтерактивного навчання.

Форми організації освітнього процесу у ЗВО. Ефективність, гнучкість і цифровізація освітнього середовища.

Теорія та практика виховання у вищій школі. Європейські моделі тьюторства, наставництва і виховної взаємодії.

Система внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Європейські стандарти і рекомендації (ESG).

Контроль та оцінювання результатів навчання студентів. Формувальне оцінювання, зворотний зв'язок, рефлексія.

Законодавчі, методологічні та етичні засади функціонування ЗВО. Європейські підходи до університетського врядування.

Організація, планування і стратегічне управління освітнім процесом. Академічне лідерство, інноваційний менеджмент, культура змін.

Роль викладача у забезпеченні якості освіти. Професійна компетентність, академічна доброчесність і культура якості.

Сучасні освітні технології у вищій школі. Гейміфікація, мікронавчання, аналітика, змішане та дистанційне навчання.

Виховна діяльність куратора академічної групи. Психолого-педагогічні аспекти, адаптація студентів, громадянська активність.

Психолого-педагогічні основи організації навчального процесу у ЗВО.

Мотивація студентів у процесі навчання. Європейські стратегії підвищення залученості та саморегуляції.

Міжособистісна комунікація в освітньому процесі. Культура діалогу, педагогічна етика, емпатійна взаємодія.

Інноваційні підходи до організації самостійної роботи студентів. Європейський досвід фасилітації автономного навчання.

Академічна доброчесність як основа якості освіти та культури університету.

Компетентнісний підхід у європейському освітньому просторі.

Цифрові технології у навчальному процесі ЗВО: переваги, ризики, етичні виклики.

Організація дистанційного та змішаного навчання: європейський досвід і українські практики.

Методи активного навчання у вищій школі: проектна діяльність, кейс-метод, дебати, симуляції.

Оцінювання навчальних досягнень студентів у європейському контексті: критерії, форми, інструменти.

Організація виховної роботи у закладі вищої освіти: інноваційні підходи.

Роль студентського самоврядування у виховному процесі та формуванні громадянської активності.

Міжнародні стандарти та європейські агенції забезпечення якості (ESG, ENQA, ENEA).

Акредитація освітніх програм у європейському та українському контекстах.

Сучасні моделі управління університетом: автономія, партнерство, стратегічне бачення.

Зразок практичних завдань

Завдання 1. Проєктування навчального модуля

Розробіть короткий навчальний модуль (2–3 заняття) для вашої спеціальності.

У проєкті модуля зазначте:

- навчальну мету та очікувані результати навчання;
- типи занять та їхню послідовність;
- методи і форми роботи зі студентами;
- принципи добору змісту та оцінювання.

Завдання 2. Розробка інтерактивного заняття

Підготуйте план проведення інтерактивного заняття за однією з тем професійної підготовки.

У плані обґрунтуйте:

- дидактичну мету;
- обрані методи (наприклад, «дискусія», «мозковий штурм», «рольова гра»);
- очікувану активність студентів;
- інструменти оцінювання їхньої участі та досягнень.

Завдання 3. Педагогічна рефлексія

Проведіть самоаналіз власного досвіду участі в навчальному процесі у вищій школі (як студента) та охарактеризуйте:

- ваші очікування від занять і що було реалізовано;
- сильні та слабкі сторони роботи викладача;
- які педагогічні підходи були ефективними/неефективними;
- що ви б реалізували інакше як викладач.